

Język polski

„Ja i świat”

**Projekty dydaktyczne
dla klasy V**

część II

**Pod redakcją
Henryki Kaczorowskiej**

**Oficyna Wydawnicza
MARKA**

KIELCE 2003 r.

© Copyright by
OFICYNA WYDAWNICZA „MARKA”
Kielce 2003 r.

ISBN 83-86011-41-6

Wydawca:
OFICYNA WYDAWNICZA „MARKA”
25-634 Kielce 28, skrytka poczt.1051
e-mail: marka@free.art.pl
www: <http://free.art.pl/marka>

Skład i łamanie: STUDIO MARKA

Druk: DRUKARNIA GŁOWACCY, KIELCE

SPIS TREŚCI

I. Anna Pasek, Lidia Pasich, Henryka Kaczorowska, PROPOZYCJA PLANU PRACY W II SEMESTRZE KLAS V - wg podręczników „Ja i świat”	5
II. PROJEKTY ZAJĘĆ	27
1. Zbigniew Tomczyk, <i>Co legenda mówi o powstaniu Podhala?</i> - Władysław Orkan, <i>Legenda o Podhalu</i>	27
2. Z. Tomczyk, <i>Jak ludzie próbują wyjaśnić powstanie różnych elementów świata</i> - D. Bieñkowska, <i>Skąd się wzięły świetliki?</i>	29
3. Z. Tomczyk, <i>Dziękujemy Stwórcy za świat</i> - A. Osiecka, <i>Grajmy Panu</i> , J. Twardowski, <i>Podziękowanie</i>	31
4. Z. Tomczyk, <i>Co nazywają rzeczowniki?</i> Utrwalenie i poszerzenie wiadomości	32
5. Z. Tomczyk, <i>Trudne do rozstrzygnięcia sprawy ludzkie</i> - N. Szczepańska, <i>Salomon</i>	34
6. Z. Tomczyk, <i>Poznajemy niezwykle zwierzęta</i> - Rudyard Kipling, <i>O śmiertelnej walce ichneumona z wężem</i>	37
7. Z. Tomczyk, <i>Określamy liczby i rodzaje rzeczowników</i>	38
8. Z. Tomczyk, <i>Wędrujemy przez Australię</i> - Tony Halik, <i>W australijskim buszu</i>	40
9. Martyna Kwiecińska, <i>Poetycka lekcja geografii i historii</i> - Czesław Miłosz, <i>Ojciec objaśnia</i>	43
10. Z. Tomczyk, <i>W tropikalnych lasach Brazylii</i> - A. Fiedler, <i>Moje wędrówki</i>	44
11. Z. Tomczyk, <i>O odmianie rzeczowników przez liczby i przypadki</i>	46
12. Marek Kaczorowski, Z. Tomczyk, <i>Czy wyrośniemy na łabędzie?</i> - Wanda Chotomska, <i>Dzień dobry, panie Andersenie</i>	48
13. H. Kaczorowska, <i>Wzlecieć ku słońcu...</i> - Jan Parandowski, <i>Dedal i Ikar</i>	50
14. Z. Tomczyk, <i>O trudnościach w odmianie rzeczowników oraz funkcjach rzeczowników w zdaniu</i>	51
15. Mariola Szot, <i>Ludzie i szalejące żywioły</i> - J. Verne, <i>Dramat w przestworzach</i>	53
16. Z. Tomczyk, <i>Podniebne zmagania</i> - B. Piccard, <i>Balonem wokół Ziemi</i>	55
17. H. Kaczorowska, Z. Tomczyk, <i>Kto niepokój siew, ten niezdolę zbiera.</i> O pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami	57
18. M. Szot, <i>Krzysztof Kolumb - wielki odkrywca, sławny człowiek</i>	58
19. M. Szot, <i>Umieć przegrać</i> - A. Perepeczko, <i>Jeszcze jeden atak...</i>	59
20. H. Kaczorowska, <i>Grzywiaste lwy i potężne nosorożce.</i> O pisowni <i>rz</i> i <i>ż</i>	61
21. Z. Tomczyk, <i>Każdy może zostać podróżnikiem i odkrywcą</i> - A. i Cz. Centkiewiczowie, <i>Dotrzeć na biegun</i>	62
22. <i>Propozycje tematów wypracowań klasowych</i>	64
23. Z. Tomczyk, <i>Na szlakach historii</i> - B. Wernichowska, M. Kozłowski, <i>Dzieje zamków</i>	64
24. M. Szot, <i>Kształcząca podróż z Panem Samochodzikiem</i> - Z. Nienacki, <i>W drodze do Fromborka</i>	67
25. Z. Tomczyk, <i>Drobna dziewczyna o wielkim sercu.</i> Opisujemy i oceniamy, używając przymiotników	69
26. M. Szot, <i>Jak legenda „O dwóch siostrach z łysickiego zamku” tłumaczy powstanie gołoborza, źródła i klasztoru u stóp Łysicy?</i>	70
27. M. Kaczorowski, M. Szot, <i>Świętokrzyska opowieść o karze za pychę</i> - Jan Gajzler, <i>Pokutnik</i>	72
28.1. M. Szot, Z. Tomczyk, TEST: <i>W kręgu legend, przygód i podróży</i>	74
28.2. H. Kaczorowska, TEST: <i>W przyjaźni z rzeczownikami</i>	76
29. Z. Tomczyk, <i>Figle i psoty wiosennych wiatrów</i> - J. Tuwim, <i>Dwa wiatry</i>	77
30. Mariusz Świerczyna, <i>Jak powinniśmy dbać o nasze zdrowie?</i> - Barbara Woynarowska, <i>Raport o zachowaniach zdrowotnych uczniów klas V</i>	79
31. M. Świerczyna, <i>Palenie jest szkodliwe i niemodne</i> - Joanna Tymowska, <i>Papieros? - a fe!</i>	81
32. H. Kaczorowska, <i>Złote myśli i białe kruki: przymiotniki w ocenie i opisie</i>	82
33. M. Świerczyna, <i>Jak zdrowo się odżywiać?</i> - M. Kozłowska - Wojciechowska, <i>Rachunki przy stole</i>	83
34. M. Świerczyna, <i>O łakomstwie</i> - Magdalena Samozwaniec, <i>Zamówienie</i>	85
35. M. Świerczyna, <i>Złoty środek</i> - Wojciech Próchniewicz, <i>Kucharz kasztelana</i>	86

36. H. Kaczorowska, M. Świerczyna, <i>Wierzyć we własne siły</i> - F.H. Burnett, <i>Będziesz chodził</i>	87
37. H. Kaczorowska, <i>Ćwiczymy poprawną pisownię przymiotników</i>	90
38. M. Świerczyna, <i>Potrzebujemy drugiego człowieka</i> - Bożena Sitek, <i>Jak być lubianym</i>	91
39. M. Świerczyna, <i>Przezwyciężaj swoją nieśmiałość</i> - Doris Brett, <i>Nieśmiała Ania</i>	93
40. L. Pasich, <i>Podarujmy sobie Ciepłe i Puchate</i> - A. Dodziuk, <i>Bajka o Ciepłym i Puchatym</i>	95
41. H. Kaczorowska, <i>Chwalebny czyn honorowego Hieronima. O pisowni ch i h</i>	97
42. H. Kaczorowska, Magdalena Pinkowska, <i>Miejsca sercu najbliższe</i> - Michał Jaśnikowski, <i>Przystanek Wola Knyszyńska</i>	99
43. H. Kaczorowska, M. Pinkowska <i>Pamiętajcie o ogrodach - apel poety J. Kofty</i>	100
44. H. Kaczorowska, <i>Jak? Gdzie? Kiedy? - Na tropach przysłówek</i>	101
45. M. Pinkowska, <i>Miłośniczka przyrody przed sądem</i> - Ewa Remińska, <i>Wysoki Sądzie!</i>	103
46. M. Kaczorowski, <i>Wolność - wartość bezcenna...</i> Ignacy Krasicki, <i>Ptaszki w klatce</i>	104
47. M. Pinkowska, <i>Gdy ogarnia nas tęsknota...</i> - Magda Jagiełło, <i>List do Zuzi</i>	106
48. H. Kaczorowska, M. Pinkowska <i>Nie lubię nieporządku. Pisownia „nie” z poznanymi częściami mowy</i>	107
49. M. Kaczorowski, M. Pinkowska, <i>Świat za horyzontem</i> - Kasia Szymańska, <i>Zielony świat</i>	108
50.1. H. Kaczorowska, <i>Test ortograficzny - pisownia wyrazów z rz i ż</i>	109
50.2. Monika Gawryłowicz, <i>Dyktanda: pisownia ó - u, rz - ż, ch - h i pisownia wielką literą</i>	111
51. Magdalena Pinkowska, <i>Największy ptasi śpiewak</i> - Janusz Wróblewski, <i>Szary wirtuoz</i>	112
52. Mariola Pasek, <i>W gniazdku na akacji wielkie zmartwienie</i> - J. Tuwim, <i>Spóźniony słowik</i>	113
53. M. Kaczorowski, <i>Co wiosna przynosi nam w darze?</i> - Kasia Borkowska, <i>Wiosna</i>	116
54. H. Kaczorowska, <i>Dostrzec różnice między głoską a literą to dla nas frazka!</i>	118
55. M. Kaczorowski, <i>Zrobić w miastach miejsce dla motyli</i> - Wanda Chotomska, <i>Motyle</i>	119
56. Maria Dziama, <i>Jak starożytni Grecy tłumaczyli zmiany pór roku?</i> - Jan Parandowski, <i>Demeter</i>	121
57. H. Kaczorowska, <i>O różnicach między samogłoskami a spółgłoskami</i>	123
58. M. Pinkowska, <i>Jak uczcić święto naszych najbliższych?</i> - Anna Komornicka, <i>Matka i córka</i>	125
59. <i>Propozycje tematów wypracowań klasowych</i>	126
60. M. Kaczorowski, Z. Tomczyk, <i>Po co jest las?</i> - Joanna Kulmowa, <i>Po to jest las</i>	127
61. H. Kaczorowska, <i>Rozróżniamy głoski dźwięczne i bezdźwięczne</i>	129
62. M. Szot, <i>Fryderyk Chopin - geniusz fortepianu</i>	130
63. M. Szot, Z. Tomczyk, <i>Swawolny świerszczyk i zmartwiony żrebak. O spółgłoskach twardych i miękkich</i>	132
64. Z. Tomczyk, <i>Talent to nie wszystko</i> - A. Jasiński, <i>Byłem nauczycielem Krystiana</i>	133
65. Z. Tomczyk, <i>Tatry w deszczu</i> - Adam Asnyk, <i>Ulewa</i>	135
66. Z. Tomczyk, <i>W górach można siedzieć na ławce z księżycem</i> - Jerzy Harasymowicz, <i>W górach</i>	136
67. H. Kaczorowska, <i>A chusteczkę haftowaną Tobie podaruję. O akcencie wyrazowym i zdaniowym</i>	138
68. Z. Tomczyk, <i>Co zawdzięczamy Marii Skłodowskiej - Curie, a co - Ludwikowi Pasteurowi?</i>	139
69. Jolanta Kuklińska, Maria Sobowiec, <i>Wybitny wynalazca Tomasz Alva Edison</i>	142
70.1. M. Dziama, <i>Test: Kto najlepiej poznał mity?</i>	147
70.2. H. Kaczorowska, <i>Test: Co wiemy o przymiotnikach?</i>	148
71. Z. Tomczyk, <i>Wynalazki zmieniają nasze życie</i> - Jan Parandowski, <i>Fonograf</i>	149
72. Z. Tomczyk, <i>Kwiaty, których płatki misternie rzeźbi wiatr</i> - Marian Piechal, <i>Inwokacja do róż</i>	150
73. Z. Tomczyk, <i>Piosenka nad Wisłą i piasek Mazowsza</i> - S. Ryszard Dobrowolski, <i>Być może</i>	152
74. M. Szot, Z. Tomczyk, <i>Wakacje moich marzeń</i>	154
III. H. Kaczorowska, OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW W KLASIE V	156

I. PROPOZYCJA PLANU PRACY w II SEMESTRZE KLASY V wg PODRĘCZNIKÓW „JA i ŚWIAT”

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
		LUTY			
		Uczeń:			
1	W. Orkan: Legenda o Podhalu - mapa Polski - ilustracja stroju góralskiego Temat: <i>Co legenda mówi o powstaniu Podhala?</i>	- czyta tekst ze zrozumieniem; - wyszukuje w tekście i czyta głośno, wyraźnie opisy krain stworzonych przez Boga i anioła i wskazuje je na mapie; - zna pisownię nazw krain geograficznych: Podhale, Proszowskie i Sandomierskie; - wyjaśnia, dlaczego Bóg nie pozwolił aniołowi stworzyć górala; - wskazuje na podstawie utworu cechy gatunkowe legendy; - opisuje góralski strój.	-dostrzega piękno, harmonię, różnorodność i bogactwo świata.	1	Realizacja ścieżki <i>edukacja regionalna</i> .
2	D. Bieńkowska: Skąd się wzięły świetliki? Temat: <i>Jak ludzie próbują wyjaśnić powstanie różnych elementów świata?</i>	- przedstawia treść legendy własnymi słowami; - odpowiada na pytanie: <i>Co uznali aniołowie za najpiękniejsze na ziemi?</i> Wypowiedź popiera cytatami. - rozważa przyczyny przemienienia aniołów w gwiazdy; - opowiada historię stworzenia świetlików; - tworzy (maluje) własne wizje związane ze stworzeniem świata; - redaguje odpowiedź na pytanie: <i>Skąd się wzięły świetliki?</i>	-zastanawia się nad tajemnicą powstania świata.	1	
3	A. Osiecka: Grajmy Panu J. Twardowski: Podziękowanie Temat: <i>Dziękujemy Stwórcy za świat.</i>	- czyta pięknie, wyraziście, z odpowiednią intonacją wiersze - podziękowania; - wskazuje i komentuje cytaty ukazujące różnorodność i bogactwo świata; wypisuje epitety z wyrazami określającymi; - analizuje sens metafor, epitetów, tworzy własne poetyckie przenośnie.	-identyfikuje się z autorami wyrażającymi podziękowanie dla Stwórcy; pogłębia sferę przeżyć duchowych.	1	Realizacja ścieżki <i>edukacja ekologiczna</i> .
4	Podręcznik do kształcenia językowego (PdKJ) , s. 63-65, ćwic. 1-8. Temat: <i>Co nazywają rzeczowniki?</i>	- rozróżnia rzeczowniki nazywające osoby, zwierzęta, rośliny, rzeczy, cechy, zjawiska przyrody, czynności i pojęcia. - zna pisownię rzecz. własnych.		1	

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
5	Nora Szczępańska: Salomon - Ilustrowana Biblia młodych Temat: <i>Trudne do rozstrzygnięcia sprawy ludzkie.</i>	- zna biblijną opowieść o Salomonie; - wyjaśnia znaczenie wyrazów: <i>mądrość salomonowa, wyrok salomonowy, sąd salomonowy</i> ; - podaje w punktach przebieg wydarzeń; - nadaje opowiadaniu własny tytuł, np. : <i>Prawdziwa matka, Dwie matki</i> ; - analizuje tekst, wskazując czas i miejsce wydarzeń oraz występujące w opowiadaniu postaci; - redaguje informację na temat warunków życia i zwyczajów Indian; - opisuje, na podstawie tekstu, przeżycia Wabaskwi w różnych dramatycznych sytuacjach; - opowiada jedenastoletniemu synowi Wabaskwi historię jego zaginięcia i odnalezienia.	- współczuje Wabaskwi, cieszy się z odzyskania przez nią syna.	2	Realizacja ścieżki <i>wychowanie do życia w społeczeństwie</i> . Realizacja ścieżki <i>edukacja europejska</i> .
6	R. Kipling: O śmiertelnej walce ichneumona z wężem - egzemplarze książki pt. <i>Księga dżungli</i> ; - ekranizacja książki; ilustracje przedstawiające zwierzęcych bohaterów opowiadania; Temat: <i>Poznajemy niezwykłe zwierzęta.</i>	- czyta tekst ze zrozumieniem; - określa: egzotykę świata przedstawionego, czas, przestrzeń, zdarzenia fantastyczne i realistyczne; - przedstawia dzieje Rikki - tikięgo; jego odwagę i dzielność; - wskazuje punkt kulminacyjny w opowiadaniu, przedstawia własnymi słowami walkę ichneumona z wężem; - opisuje ichneumona, jego wygląd i zwyczaje. Wypowiedź pisemną popiera fragmentami tekstu; - opowiada (na podstawie książek, filmów, czasopism i własnych doświadczeń) o przypadkach uratowania życia człowiekowi przez zwierzę.	- rozwija swoje zainteresowania egzotyką „dalekich” krajów; - przekonuje się, że zwierzęta potrafią przeżywać radości, smutki, cierpienia; potrafią również stanąć w obronie człowieka.	1-2	Realizacja ścieżki <i>edukacja czytelnicza i medialna</i> . Realizacja ścieżki <i>edukacja ekologiczna</i> .
7	PdKJ, s. 65-66, ćw. 1-6 Temat: <i>Określamy liczbę i rodzaje rzeczowników.</i>	- określa liczbę i rodzaj rzeczowników w liczbie pojedynczej i mnogiej; - na podstawie wykonanych ćwiczeń konkretyzuje wniosek zbierający wiadomości o znaczeniu, odmianie i rodzajach rzeczowników.	- porządkuje i systematyzuje wiadomości.	1	

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
8	T. Halik: W australijskim buszu - wystawka książek T. Halika; - mapa Australii, zdjęcia, albumy, itp. - słownik języka polskiego i słownik wyrazów obcych Temat: <i>Wędrujemy przez Australię.</i>	- gromadzi wiadomości o Australii: o życiu ludzi, klimacie i bogactwach tego kontynentu; - przekazuje (referuje) wiadomości na forum klasowym; - czyta tekst ze zrozumieniem; rozróżnia narratora i autora opowiadania - opisuje (na podstawie ilustracji i tekstu) zwierzęta z australijskiego buszu; - sporządza projekt pt. „Zwierzęta Australii”; - opracowuje słowniczek ich nazw (wg alfabetu); - posługuje się słownikiem języka polskiego i wyrazów obcych w celu wyjaśnienia określeń: <i>egzotyka, egzotyczna przyroda, egzotyczne zwierzęta.</i>	- rozwija zainteresowanie światem, jego różnorodnością i pięknem; - rozumie potrzebę ochrony zagrożonych gatunków.	1-2	Realizacja ścieżki <i>edukacja czytelnicza i medialna.</i> Realizacja ścieżki <i>edukacja ekologiczna.</i>
9	Cz. Miłosz: Ojciec objaśnia - mapa Europy, - pocztówki, zdjęcia, albumy (Warszawa, Praga, Alpy, Rzym, Paryż) Temat: <i>Poetycka lekcja geografii i historii.</i>	- słucha uważnie wiersza czytanego wzorowo przez nauczyciela; - wskazuje w nim osobę mówiącą i adresata; - pokazuje na mapie wymienione w wierszu miasta i góry, charakteryzuje je, stosując odpowiadające im zwroty i wyrażenia poetyckie; - zna zasady pisowni nazw geograf.; - pogłębia „objaśnienia ojca” wykorzystując pocztówki, zdjęcia, albumy, reportaże, wiedzę z historii; - czyta (recytuje) wiersz, zwracając uwagę na tempo i intonację.	- uświadamia sobie znaczenie podróży w poznawaniu świata; - dostrzega związki między dziejami Polski i dziejami Europy.	1	Realizacja ścieżki <i>edukacja europejska.</i>
10	A. Fiedler: Moje wędrowki Temat: <i>W tropikalnych lasach Brazylii.</i>	- posiada ogólne wiadomości o Arkady Fiedlerze; - czyta tekst ze zrozumieniem i wskazuje na mapie Brazylię, Amazonkę i inne miejsca wymienione w opowiadaniu; - „podróżuje” z atlasem i sporządza wykaz „zwiedzonych” w ten sposób miejscowości; - pisze wypracowanie na temat własnej podróży: <i>Jestem podróżnikiem. Jadę (lecę, płynę) do...</i>	- rozbudza wyobraźnię i pasję podróżniczą; - rozumie potrzebę ochrony lasów tropikalnych.	1	Realizacja ścieżki <i>edukacja czytelnicza i medialna.</i> Realizacja ścieżki <i>edukacja ekologiczna.</i>

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
11	PdKJ, s.67-68 Temat: <i>O odmianie rzeczowników przez liczby i przypadki.</i>	- zna pytania i nazwy przypadków; - stosuje poprawnie formy rzeczowników w związkach wyrazowych. - docenia znaczenie znajomości zasad gramatycznych w świadomym, poprawnym posługiwaniu się językiem.		1	
12	W. Chotomska: Dzień dobry panie Andersenie - wystawka różnych baśni Andersena; Temat: <i>Czy wyrośniemy na łabędzie?</i>	przedstawia treść ulubionych baśni Andersena; - rozszyfrowuje zawarte w nich przesłania; - słucha uważnie odczytanego wzorowo wiersza; - wciela się w rolę Andersena i odpowiada dzieciom na pytania; - wyjaśnia sens metafory: „ <i>wyrośniemy na łabędzie i pofruniemy aż do gwiazd</i> ”; - pisze wypracowanie na temat: „ <i>Gdy dorosnę ...</i> ”	-planuje swoją przyszłość.	1	
13	J. Parandowski: Dedal i Ikar; St. Grochowiak: Lotnie Temat: <i>Wzlecieć ku słońcu...</i>	- czyta mit uważnie, ze zrozumieniem; - próbuje ustalić czas i miejsce wydarzeń; - redaguje plan odtwórczy wydarzeń i przy jego pomocy opowiada historię Dedala i Ikarza; - określa cechy charakteru ojca i syna. Wypowiedzi popiera cytatami; - porównuje treść mitu z wizją malarzy; - dostrzega nawiązania do mitu o Dedalu i Ikarze w literaturze i malarstwie.	-zastanawia się nad postępowaniem i losem Ikarza, wyciąga wnioski; -rozważa problemy: <i>-Uosobieniem jakich ludzkich marzeń i pragnień jest Ikarz?</i> <i>-Czy są i kim są współcześni Ikarowie?</i>	1-2	Realizacja ścieżki <i>edukacja europejska.</i>
14	PdKJ, s. 69-71, ćw. 4-10 Temat: <i>O trudnościach w odmianie rzeczowników oraz funkcjach rzeczowników w zdaniu.</i>	- zna zasady osobliwej odmiany rzeczowników: <i>przyjaciel, rok, ręka, oko</i> itp; - korzysta ze sł. j. pol. -prawidłowo określa przypadek i liczbę rzeczowników; - określa funkcję rzeczownika w zdaniu (podmiot, dopełnienie).	-doskonali sprawność językową.	1	Realizacja ścieżki czytelniczej i medialnej

Razem: 15 - 18 godz.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
		MARZEC			
		Uczeń:			
15	J. Verne: Dramat w przestworzach ; - wystawka książek J. Verne'a Temat: <i>Ludzie i szalejące żywioły.</i>	- opowiada o wydarzeniach z marca 1865r; - stosuje w wypowiedziach wyrażenia: <i>trąba powietrzna, huragan, warunki atmosferyczne</i> itp. - nazywa uczucia pasażerów balonu; - zapisuje w punktach dramatyczne momenty lotu.	- dba o precyzję i poprawność wypowiedzi; - docenia umiejętność podejmowania decyzji w trudnych sytuacjach; - dostrzega potrzebę niesienia pomocy ofiarom klęsk żywiołowych.	1	Realizacja ścieżki <i>wychowanie do życia w społeczeństwie.</i>
16	B. Piccard: Balonem wokół Ziemi Film dokumentalny: Podniebny wyścig Temat: <i>Podniebne zmagania.</i>	- wskazuje na mapie miejsca rozpoczęcia i zakończenia lotu Piccarda i Jonesa; - relacjonuje najtrudniejsze momenty wyprawy; wypowiedź popiera tekstem; - interpretuje słowa: <i>Niezmierzona przestrzeń oceanu pod nami uczy pokory</i> oraz : <i>Rezygnacja to najkrótsza droga do porażki</i> ; - nazywa uczucia obu pilotów; - redaguje sprawozdanie z wyprawy Piccarda i Jonesa; - wybiera najważniejsze wydarzenia , przedstawia je chronologicznie, pamięta o zwięzłości wypowiedzi.	- podziwia odwagę obu bohaterów; - uświadamia sobie, że osiągnięcie wymarzonego celu wymaga wyrzeczeń i poświęceń, a czasem podjęcia wielkiego ryzyka.	2	Realizacja ścieżki <i>edukacja czytelnicza i medialna.</i>
17	PdKJ, s. 71-72, ćw. 1-5 Temat: <i>Kto niepokój sieje, ten niezgodę zbiera.</i> Pisownia „nie” z rzeczownikami.	- zna i stosuje zasady pisowni „nie” z rzeczownikami; - korzysta ze słownika ortograficznego.		1	

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
18	Dlaczego stali się sławni?: Krzysztof Kolumb ; - G. Blond: Chwila triumfu Temat: <i>Krzysztof Kolumb - wielki odkrywca, sławny człowiek.</i>	- poznaje krótką biografię K. Kolumba; - uzasadnia, dlaczego wielki żeglarz stał się sławny; - wskazuje w tekście cytaty potwierdzające odkrycie nowego kontynentu; - opracowuje pytania kierowane do Kolumba.	- uznaje niezaprzeczalne zasługi wielkiego podróżnika.	1	
19	A. Perepeczko: Jeszcze jeden atak i miałbym pierwsze miejsce Temat: <i>Umieć przegrać.</i>	- opowiada o pasji bohatera opowiadania; - w roli Mrówki relacjonuje przebieg regat; - wyjaśnia słowa taty: „Przegrywać też trzeba umieć”; - na podstawie tekstu sporządza słowniczek żeglarski i objaśnia znaczenie wyrazów.	- uświadamia sobie, że życie to pasmo sukcesów i porażek; - wyciąga wnioski z własnych niepowodzeń.	1-2	Realizacja ścieżki <i>wychowanie do życia w społeczeństwie.</i>
20	PdKJ, s.106-109, ów. 1-10 Temat: <i>Grzywiaste lwy i potężne nosorożce. Pisownia rz - ż.</i>	- zna i stosuje zasady pisowni rz - ż , poszerza zasób utartych związków frazeologicznych w swoim języku; buduje poprawne zdania; - korzysta ze sł. ort.		1	
21	A. i Cz. Centkiewiczowie: Dotrzeć na biegun ; Temat: <i>Każdy może zostać podróżnikiem i odkrywcą</i>	- uzasadnia rolę F. Nansena w zgłębianiu tajemnic Arktyki; - charakteryzuje bohatera, akcentując jego upór i niezłomność w realizacji własnych zamierzeń; - bierze udział w grze dramowej pt: „Dyskusja w sali Królewskiego Towarzystwa Geograficznego”; - poszukuje informacji w encyklopedii i Internecie o wielkich badaczach i podróżnikach: R. Amundsenie, R. Scotcie i in.; - przygotowuje gazetkę na temat badań obszarów podbiegunowych.	- uznaje zasługi wielkich odkrywców dla rozwoju nauki; -planuje rozwijanie swoich zainteresowań.	1-2	Realizacja ścieżki <i>edukacja czytelnicza i medialna.</i>

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
22	Wypracowanie klasowe	- doskonalili umiejętności redagowania wypowiedzi, np. sprawozdania -relacji, karty z dziennika, opowiadania z opisem.		2 + 1 poprawa	
23	B. Wiernichowska, M. Kozłowski: Dzieje zamków ; - mapa Polski Temat: <i>Na szlakach historii.</i>	- wskazuje na mapie Polski miejscowości, w których znajdują się zamki; - opowiada swoimi słowami historię jednego z nich; - zapoznaje się z historią ciekawych budowli swojego regionu; - korzysta z przewodników, czasopism regionalnych, opracowuje w zespole gazetkę; - rozwiązuje test na czytanie ze zrozumieniem.	-aktywnie słucha; - dba o precyzję wypowiedzi, -odczuwa emocjonalną więź ze swoim regionem; -dociera drogą własnych poszukiwań do własnych „korzeni”	1(2- jeśli z testem)	Realizacja ścieżki edukacja czytelnicza i medialna. Realizacja ścieżki edukacja regionalna.
24	Z. Nienacki: W drodze do Fromborka Temat: <i>Kształcąca podróż z Panem Samochodzikiem.</i>	- opowiada ciekawostki o krainie „tyśiąca jezior”; - sporządza kalendarz dokonań Mikołaja Kopernika; - przeprowadza wywiad z wielkim astronomem.	-jest dumny z osiągnięć M. Kopernika; -uświadamia sobie epokowe znaczenie jego odkrycia.	1	Realizacja ścieżki edukacja regionalna. Realizacja ścieżki edukacja europejska.
25	PdKJ, s.73-75, ów. 1-9. Temat: <i>Drobna dziewczyna o wielkim sercu. Opisujemy, oceniamy, używając przymiotników.</i>	wskazuje przymiotniki w zdaniu; - określa ich funkcję oceniającą i opisową; - stosuje je w opisie; - poszukuje przymiotników synonimicznych, np. do słowa <i>piękny</i> ; - odmienia przez przypadki i liczby wyrażenia typu „zółty liść”.		1	
26	Legenda o dwóch siostrach z łysickiego zamku ; - zdjęcia, pocztówki, albumy prezentujące Góry Świętokrzyskie Temat: <i>Jak legenda „O dwóch siostrach z łysickiego zamku” tłumaczy powstanie gołoborza, źródelka i klasztoru u stóp Łysicy?</i>	- opisuje zamek i stosuje słownictwo: <i>wieża, baszty, mury, komnaty</i> ; - dostrzega kontrast w kreacji postaci dwóch sióstr, opisuje jedną z nich; - wyjaśnia, jak legenda tłumaczy powstanie gołoborza, źródła i klasztoru; - sporządza krótkie notatki na podstawie innych źródeł; - opowiada legendę o zamku ze swojego regionu; - bierze udział w konkursie „Legendy mojego regionu”.	utożsamia się z własnym regionem (małą ojczyzną); - umiejętnie korzysta z różnych źródeł informacji.	1-2	Realizacja ścieżki edukacja czytelnicza i medialna. Realizacja ścieżki edukacja regionalna.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
27	J. Gajzler: Pokutnik - mapka Świętokrzyskiego Parku Narodowego Temat: <i>Świętokrzyska opowieść o karze za pychę.</i>	- wyjaśnia, na podstawie tekstu, słowo „pokutnik”; - opisuje historię postaci zaklętej w tajemniczym posągu; - odpowiada na pytanie „Co musi uczynić pokutnik, aby uzyskać przebaczenie?”; - opowiada prozą legendę o Emeryku; - wymienia miejsca kultu religijnego w Polsce.	- pogłębia znajomość historii własnego regionu; - z szacunkiem odnosi się do tradycji.	1	Realizacja ścieżki <i>edukacja regionalna.</i>
28	Test sprawdzający umiejętności i wiedzę (przygoda, podróż, rzeczownik).	rozwiązuje test zgodny ze standardami wymagań.	- dokonuje samooceny własnych umiejętności i postępów w nauce.	1	
29	J. Tuwim: Dwa wiatry Temat: <i>Figle i psoty wiosennych wiatrów.</i>	- wylicza „figle i psoty” dwóch wiosennych wiatrów; - wskazuje w tekście uosobienia; - wcielając się w rolę operatora filmowego, przedstawia obrazy ukazane w wierszu; - określa nastrój utworu, wskazuje wyrazy, które oddają radość, gwałtowność i delikatność wiatrów; - uczestniczy w scenach dramowych.	- „smakuje” piękno poezji, bawi się słowem.	1	
Razem: 21 godz.					
KWIECIEŃ					
Uczeń:					
30	B. Woynarowska: Raport o zachowaniach zdrowotnych uczniów klas V. Temat: <i>Jak powinniśmy dbać o nasze zdrowie?</i>	- zapoznaje się z treścią raportu o zachowaniach zdrowotnych; - analizuje (w grupie) informacje zawarte w tabelach; - wskazuje na ich istotne znaczenie, pokazuje wyniki zadowolające i wzbudzające niepokój; - planuje działania (pod kierunkiem nauczyciela), które pomagają żyć zdrowo; - redaguje opowiadanie inspirowane jednym z przysłów na temat zdrowego życia; - przeprowadza w klasie badania na temat : „Ile godzin dziennie oglądamy telewizję”; - sporządza raport na ten temat;	- dba o własne zdrowie; -aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zdrowego stylu życia; -podejmuje decyzje, kierując się racjonalnymi przesłankami; -pracuje w zespole.	2-3	Realizacja ścieżki <i>edukacja prozdrowotna.</i> Realizacja ścieżki <i>edukacja czytelnicza i medialna.</i>

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
		<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadza wywiad z osobą osiągniętą sukcesy sportowe lub artystyczne; - przygotowuje gazetkę klasową promującą zdrowy tryb życia; - stosuje w zdaniach wyrażenia i zwroty ze słowami „zdrowy” i „zdrowie”; - układa rymowanki na temat zdrowia. 			
31	<p>J. Tymowska: Papieros? - a fe!</p> <p>Temat: <i>Palenie jest szkodliwe i niemodne.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - gromadzi argumenty potwierdzające szkodliwość palenia; - układa hasło propagujące niepalenie; - redaguje stanowczą, lecz grzeczną odmowę na propozycję poczęstowania się papierosem; - uczestniczy w scenie dramowej. 	- udziela asertywnej odpowiedzi, w której broni swych praw.	1	Realizacja ścieżki edukacja prozdrowotna.
32	<p>PdKJ: s. 75-77 ćw. 10 - 16</p> <p>Temat: <i>Złote myśli i białe kruki: przymiotniki w ocenie i opisie.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - objaśnia znaczenie wyrażen frazeologicznych złożonych z rzeczowników i przymiotników, z kilkoma układa zdania; - charakteryzuje postać, używając przymiotników wartościujących i oceniających; - stopniuje przymiotniki. 		1	
33	<p>B. Kozłowska - Wojciechowska: Rachunki przy stole</p> <p>Temat: <i>Jak zdrowo się odżywiać?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokonuje rachunków przy stole, tzn. określa dzienne zapotrzebowanie na ilość i jakość spożywanych pokarmów w zależności od wieku, zużycia energii przez człowieka itp.; - układa swój dzienny jadłospis na podstawie „piramidy zdrowia”; - wymyśla hasło propagujące zdrowe odżywianie. 	-weryfikuje swój sposób odżywiania się; -modyfikuje swój jadłospis.	1	Realizacja ścieżki edukacja prozdrowotna.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
34	M. Samozwaniec: Zamówienie Temat: <i>O łakomstwie.</i>	- wyjaśnia bohaterowi wierszyka, czym grozi łakomstwo; -sporządza listę zdrowych i smacznych produktów, które powinno się spożywać zamiast słodczy; - dostrzega humorystyczny ton utworu, wskazuje epitety; - wykonuje rysunek pt: „ <i>Martwa natura z ulubionymi owocami</i> ”.	-opanowuje łakomstwo; -przestrzega zasad racjonalnego i zdrowego odżywiania się.	1	Realizacja ścieżki <i>edukacja prozdrowotna.</i>
35	W. Próchniewicz: Kucharz kasztelana Temat: <i>Złoty środek.</i>	- opowiada o życiu na dworze kasztelana; - wyjaśnia, jak spożywane potrawy wpływały na zachowanie kasztelana; - określa cechy charakteru postaci ; - ocenia jego postawę, stosując podane słownictwo: <i>umiar, życzliwość, harmonia, opanowanie, takt, spokój ducha</i> ; - wykazuje się znajomością potraw kuchni staropolskiej.	-docenia wartość i jakość spożywanych posiłków; -uświadamia sobie, że opanowanie i takt sprzyjają kształtowaniu pozytywnych relacji międzyludzkich.	1	Realizacja ścieżki <i>edukacja prozdrowotna.</i>
36	F. H. Burnett: Będziesz chodził Temat: <i>Wierzyć we własne siły.</i>	- przedstawia bohaterów książki; - opowiada o rozrywkach dzieci w ogrodzie; - wyjaśnia słowa Colina „Nie chcę, żeby to popołudnie minęło”. Swoje zdanie popiera cytatami; - akcentuje wiarę Dicka i wierzy w możliwości Colina.	-jest przekonany, że silna wola i wiara pomagają człowiekowi w trudnych sytuacjach; - docenia znaczenie przyjaźni.	2	Realizacja ścieżki <i>edukacja prozdrowotna.</i>
37	<i>PdKJ</i> , s. 77-79, ćw. 17 - 22 Temat: <i>Ćwiczymy poprawną pisownię przymiotników.</i>	- utrwała poprawną pisownię ż ; - ćwiczy pisownię przymiotników złożonych; - utrwała pisownię „nie” z przymiotnikami; - pisze dyktando.		1	
38	B. Sitek: Jak być ulubianym Temat: <i>Potrzebujemy drugiego człowieka</i>	- czyta tekst ze zrozumieniem; - analizuje i interpretuje zasady przedstawione przez autorkę; - wyjaśnia swoimi słowami sens powiedzenia: <i>Mowa jest srebrem, a milczenie złotem.</i>	-stara się zdobyć sympatię rówieśników i nauczycieli; -kulturalnie komunikuje się z innymi.	1	Realizacja ścieżki <i>edukacja prozdrowotna.</i>

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
39	D. Brett: Nieśmiała Ania Temat: <i>Przewyciężaj swoją nieśmiałość.</i>	- opowiada o problemach Ani w jej kontaktach z rówieśnikami, docieka ich przyczyn; - wylicza wskazówki i rady, jakich mama udziela córce; - nazywa uczucia osób nieśmiałych; - uczestniczy w scenkach dramatycznych na temat sposobów pokonywania nieśmiałości.	-aktywnie, uważnie słucha swojego rozmówcy; -akceptuje nieśmiałych; -nawiązuje z nimi kontakt; -uświadamia sobie, że dobre samopoczucie w zespole jest podstawą zdrowia psychicznego.	1	Realizacja ścieżki edukacja prozdrowotna.
40	A. Dodziuk: Bajka o Ciepłym i Puchatym Temat: <i>Podarujmy sobie Ciepłe i Puchate.</i>	- charakteryzuje świat, w którym obdarowywano się Ciepłym i Puchatym; - wyjaśnia motywy działania czarownicy; - odkrywa znaczenie słów <i>Ciepłe i Puchate; Zimne i Kolczaste</i> ; - dokonuje samooceny; - układa regulamin działań pod hasłem: „ <i>Ciepłe i Puchate</i> ” w naszej klasie; - wyjaśnia sens myśli zawartej w zakończeniu bajki.	-akceptuje wartości, które czynią człowieka szczęśliwym i umożliwiają prawidłowe relacje międzyludzkie; - odróżnia dobro od zła.	2	Realizacja ścieżki edukacja prozdrowotna.
41	PdKJ, s. 109 - 112 Temat: <i>Chwalebny czyn honorowego Hieronima. O pisowni ch - h.</i>	- zna i stosuje zasady pisowni <i>ch - h</i> ; - pisze dyktando.	-dokonuje samooceny własnych umiejętności.	1	
Razem: 15 godz.					
MAJ					
Uczeń					
42	M. Jaśnikowski: Przystanek Wola Knyszyńska Temat: <i>Miejsca sercu najbliższe.</i>	- czyta tekst ze zrozumieniem, z wykorzystaniem wskazówek i poleceń nauczyciela; - przedstawia bohatera opowiadania: „ <i>Jakim chłopcem jest Michał?</i> ”; uzasadnia swoje zdanie, przytaczając odpowiednie fragmenty tekstu; - wskazuje fragmenty tekstu, które obrazują piękno przyrody w różnych porach roku; - rysuje ilustrację do wybranej pory roku;	-współczuje bohaterowi opowiadania z powodu śmierci ukochanego ojca; -obserwuje cykliczne zjawiska zachodzące w przyrodzie.	1	Realizacja ścieżki edukacja ekologiczna i regionalna.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
		- redaguje wyp. na temat: <i>U nas jest naprawdę pięknie.</i>			
43	J. Kofta: Pamiętajcie o ogrodach - kasetą z nagraniem piosenki Temat: <i>Pamiętajcie o ogrodach - apel poety J. Kofty.</i>	- słucha nagrania piosenki; - czyta wiersz z zaangażowaniem; - rozważa i analizuje sens polecenia poety: „Pamiętajcie o ogrodach, przecież stamtąd przyszłście”; - opisuje biblijne wyobrażenie raju i pierwszego człowieka; - pisze pracę redakcyjną na temat: „ <i>Jestem w pięknym ogrodzie. Widzę ..., słyszę..., czuję.....</i> ”.	-uświadamia sobie zadania i obowiązki człowieka wobec przyrody (<i>Jak ratować przyrodę?</i>) -czuje się odpowiedzialny za środowisko.	1	Realizacja ścieżki <i>edukacja ekologiczna.</i> Realizacja ścieżki <i>edukacja prozdrowotna.</i>
44	PdKJ, s. 79-82, ćw. 1-15 Temat: <i>Jak? Gdzie? Kiedy?- Na tropach przysłówek.</i>	- rozpoznaje przysłówki jako nieodmienne części mowy odpowiadające na pytania: <i>jak?, gdzie?, kiedy?</i> ; - stosuje w zdaniach odpowiednio dobrane przysłówki jako określenia czasownika; - tworzy przysłówki odprzymiotnikowe; - zna pisownię „nie” z przysłówkami; - formuluje definicję przysłówka jako części mowy.		1	
45	E. Remińska: Wysoki sędzie Temat: <i>Miłośniczka przyrody przed sądem.</i>	- śledzi związki przyczynowo-skutkowe w sprawie przedstawionej przez Ewę; -udowadnia (przy pomocy tekstu), że bohaterka opowiadania jest miłośniczką przyrody; - formuluje własny pogląd na temat zachowania Ewy; - wraz z zespołem klasowym przygotowuje rozprawę sądową: wciela się w role uczestników procesu (oskarżonego, sędziego, ławników, oskarżyciela, obrońcy); - umiejętnie operuje głosem w zależności od odtwarzanej roli.	-szanuje zwierzęta i przyrodę oraz czuje się za nie odpowiedzialny; -poznaje wartość norm życia społecznego i konieczność przestrzegania prawa.	1	Realizacja ścieżki <i>wychowanie do życia w społeczeństwie</i> i ścieżki ekologicznej.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
46	I. Krasicki: Ptaszki w klatce Temat: <i>Wolność - wartość bezcenna...</i>	- czyta bajkę z podziałem na role, uczestniczy np. w grze dramowej; - opowiada treść bajki; - wyodrębnia bohaterów utworu i określa ich cechy; - próbuje sformułować morał, rozważa słuszność przesłania bajki; - wskazuje cechy bajki jako gatunku literackiego.	-nabiera przekonania, że wolność jest wartością bezcenną, ale też, że trzeba umieć z niej korzystać.	1	Realizacja ścieżki <i>wychowanie do życia w społeczeństwie.</i>
47	M. Jagiełło: List do Zuzi Temat: <i>Gdy ogarnia nas tęsknota...</i>	- opowiada o zwyczajach, zachowaniach swoich ulubionych zwierząt; - czyta list Magdy i precyzuje zawarte w nim informacje; - przedstawia własne obserwacje i formułuje opinie na temat różnych relacji między ludźmi i zwierzętami; - pisze wypracowanie (np. w formie listu, wywiadu lub opowiadania z dialogiem) z punktu widzenia zwierzęcia pt. „Moje radości, moje smutki!”	-przyjaźnie i życzliwie odnosi się do zwierząt.	1	
48	PdKJ, s. 99- 101, ćw. 1-10 Temat: <i>Nie lubię nieporządku. Pisownia „nie” z poznanymi częściami mowy.</i>	wykonuje ćwiczenia gramatyczno - ortograficzne związane z utrwalaniem pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy; - pisze dyktando.		1	
49	K. Szymańska: Zielony świat Temat: <i>Świat za horyzontem.</i>	- czyta wiersz głośno, wyraziście, z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa; - określa zalety i wady świata ukazanego w wierszu; - formułuje swoją opinię na temat obrazu „zielonego” świata; - docieka źródeł wizji stworzonej przez Kasię; - odczytuje wiersz przez zamianę słowa „zielony” na „szczęśliwy”; - próbuje pisać własny wiersz o szczęśliwym świecie.	-rozwija wrażliwość estetyczną i umiejętność subiektywnego odbioru otaczającego świata i zindywidualizowanego sposobu jego opisu.	1	Realizacja ścieżki <i>edukacja ekologiczna.</i> Realizacja ścieżki <i>edukacja prozdrowotna.</i>

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
50	Sprawdzian ortograficzny	- utrwała i stosuje poznane reguły ortograficzne; - pisze dyktando/test.		1	
51	J. Wróblewski: Szary wirtuoz Temat: <i>Największy ptasi śpiewak.</i>	- przedstawia (na podstawie tekstu) zwyczaje słowików; - wybiera i pięknie odczytuje fragmenty opisujące śpiew słowika; - wyjaśnia znaczenie wyrażen i zwrotów z „ptasim rodowodem”; - szuka argumentów uzasadniających słowa: <i>w Polsce ptaki śpiewają najpiękniej.</i>	- zdobywa umiejętność obserwacji zjawisk przyrodniczych i właściwego ich opisu.	1	
52	J. Tuwim: Spóźniony słowik Temat: <i>W gniazdku na akacji wielkie zmartwienie.</i>	- czyta (recytuje) wiersz z właściwą intonacją, barwą i modulacją głosu; wymienia, przedstawia bohaterów wiersza; - przedstawia zachowanie i przeżycia pani słowikowej przy pomocy gry dramowej (pantomima, rozmowa); - przeprowadza rozmowę z zaniepokojoną panią słowikową i próbuje ją pocieszyć; - redaguje telegram, zawiadomienie, komunikat o zaginięciu słowika (praca w grupach); - wymienia potrawy, które pani słowikowa przygotowała na kolację, wskazuje epitety; - wymyśla własny przepis na przysmak słowiczy; - wciela się w rolę słowika i opowiada o tym, co widział i słyszał w czasie spaceru: <i>Wieczór był taki piękny, że szedłem piechotą.</i>	- uwrażliwia się i otwiera na poznanie, „smakowanie” piękna słowa i świata.	1-2	
53	K. Borkowska: Wiosna - wiosenna wycieczka do parku, lasu, na łąkę... Temat: <i>Co wiosna przynosi nam w darze?</i>	- wskazuje osobę mówiącą w wierszu, przedstawia jej stosunek do wiosny, określa nastrój; - wyjaśnia sens przenośni <i>wiosna o struny serca trąca słońcem</i> ; - maluje do wiersza ilustrację i podpisuje ją cytatem z tekstu; - opowiada o swoich przeżyciach, samopoczuciu w związku z nadejściem wiosny.	-znajduje radość w obcowaniu z przyrodą.	1	

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
54	PdKJ, s. 83-85, ćw. 1-11 Temat: <i>Dostrzec różnice między głoską a literą to dla nas fraszka!</i>	- odróżnia głoski i litery; - poprawnie wymawia głoski, wyrazy, zdania; - rozróżnia funkcję „i” jako znaku zmiękczenia i jako samogłoski zgłoskotwórczej; - korzysta ze sl. j. pol.		1	
55	W. Chotomska: Motyle Temat: <i>Zrobić w miastach miejsce dla motyli.</i>	- czyta wiersz ze zrozumieniem, wyraźnie, ekspresywnie; - zastanawia się nad znaczeniem przymiotnika „szary”; - wskazuje w wierszu wyrażenia, które dotyczą realnego i symbolicznego obrazu motyla; - formułuje wniosek na temat: „Czym jest motyl dla wielu ludzi, a czym dla poetki”? ; - dyskutuje na temat zasadności i potrzeby organizowania akcji proekologicznych (Co ja, co my możemy zrobić w swoim mieście, wsi ?); - rysuje ilustrację na temat: „Miasto moich marzeń”; - uczestniczy w organizowaniu klasowej wystawki prac; - zaprasza przedstawicieli miejscowego samorządu; - uczestniczy w dyskusji na temat sposobów upiększenia własnej miejscowości.	- nabiera przekonania o słuszności i konieczności przeprowadzania akcji proekologicznych: W jaki sposób można „dla motyli (...) miejsce zrobić w miastach i odkurzyć zakurzony błękit nieba?”	1-2	Realizacja ścieżki edukacja ekologiczna.
56	J. Parandowski: Demeter Temat: <i>Jak starożytni Grecy objaśniali zmiany pór roku?</i>	- uważnie słucha czytanego przez nauczyciela tekstu; - opowiada treść mitu, zwracając uwagę na związki przyczynowo - skutkowe; - odczytuje głośno fragmenty opisujące uczucia matki związane z utratą i odzyskaniem córki; - nazywa uczucia; - poznaje wyobrażenia starożytnych Greków na temat przyczyn zmian pór roku i porównuje je z wiedzą współczesną na ten temat; - korzysta z encyklopedii. - tworzy własną historię... opowieść o zmieniających się porach roku.	-rozwijają dociekliwość poznawczą (kultura antyczna, mitologia, wierzenia Greków) ; - współczuje rozpaczającej Demeter.	1	Realizacja ścieżki edukacja czytelnicza i medialna.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
57	Podręcznik językowy, s. 86-87; ćw. 1 - 9 Temat: <i>O różnicach między samogłoskami a spółgłoskami.</i>	- odróżnia samogłoski od spółgłosek; - dzieli wyrazy na sylaby i określa w nich rolę samogłosek; - doskonali poprawną wymowę i pisownię ą na końcu wyrazów.		1	
58	A. Komornicka: Matka i córka ; J. Parandowski: Demeter - oprawa plastyczna przedstawienia: dekoracje, stroje, rekwizyty Temat: <i>Jak uczcić święto naszych najbliższych?</i>	- zapoznaje się z tekstem w domu; - komentuje i ocenia pomysły rodzeństwa Nałęczów; - układa słowniczek wyrazów związanych z teatrem; - opracowuje (wspólnie z kolegami) dalszy ciąg scenariusza; - wciela się w rolę reżysera, przydziela zadania uczestnikom przedstawienia; - opracowuje zaproszenia dla gości; - uczestniczy w przedstawieniu.	- zaprasza mamę na przedstawienie (z okazji Dnia Matki); - rozwija fantazję, wyobraźnię; ujawnia potrzeby i zdolności artystyczne; - rozwiązuje problemy w twórczy sposób.	2	Realizacja ścieżki edukacja czytelnicza i medialna. Realizacja ścieżki wychowanie do życia w społeczeństwie.
59	Wypracowanie klasowe	- doskonali umiejętności redagowania opowiadania, opisu, dialogu, listu, kartki z pamiętnika.		2 + poprawa	
Razem: 21godz.					
CZERWIEC					
Uczeń:					
60	J. Kulmowa: Po to jest las - wycieczka do lasu; Temat: <i>Po co jest las?</i>	- interpretuje obrazy poetyckie w wierszu; - wyjaśnia z punktu widzenia realisty i poety <i>po co jest las</i> ; - opisuje, maluje znajome, dziwne, niezwykle, ulubione leśne drzewo; - wskazuje i objaśnia funkcję powtórzeń w utworze; - rozróżnia gatunki leśnych drzew; - redaguje z uwzględnieniem opisu wrażeń wzrokowych, słuchowych i węchowych wypowiedź pt: <i>Lubię chodzić po lesie.</i>	- czerpie radość z kontaktu z przyrodą, szanuje, chroni środowisko leśne.	1-2	Realizacja ścieżki edukacja ekologiczna.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
61	PdKJ, s. 88-89, ćw. 1-6 Temat: <i>Rozróżniamy głoski dźwięczne i bezdźwięczne.</i>	- rozróżnia głoski dźwięczne i bezdźwięczne; - dostrzega różnicę między pisownią i wymową; - poprawnie zapisuje wyrazy, w których zachodzą ubezdźwięcznienia.		1	
62	J.Broszkiewicz: Ustyszeć i zrozumieć muzykę; Konkursy Chopinowskie; nagrania muzyki Chopina w wykonaniu K. Zimmermana Temat: <i>Fryderyk Chopin - geniusz fortepianu.</i>	- porządkuje informacje o F. Chopinie; - prezentuje sylwetkę wielkiego kompozytora; - opowiada o jego niezwykłym talencie, wypowiedzi popiera cytatami z tekstu; - słucha muzyki Chopina, opisuje obrazy powstałe w wyobraźni pod jej wpływem, maluje ilustracje; - wie, jakie miejsce w światowym panteonie twórców muzyki zajmuje Chopin; - ciekawie prezentuje informacje o Konkursie Chopinowskim; - przybliży sylwetkę znakomitego pianisty K. Zimmermana; - tłumaczy sens słów J. Waldorfa: <i>Praktyka poucza, że dojrzałość talentu może wyprzedzać metrykę;</i> - opracowuje notatki o wybitnych współczesnych i dawnych polskich wirtuozach.	- uważnie słucha muzyki; - pogłębia wrażliwość muzyczną.	2	Realizacja ścieżki edukacyjnej czytelnika i medialna. Realizacja ścieżki edukacyjnej europejskiej.
63	PdKJ, s. 90-91, ćw. 1-7 Temat: <i>Swawolny świerszczyk i zmartwiony żrebak. O spółgłoskach twardych i miękkich.</i>	- rozróżnia spółgłoski twarde i miękkie; - poprawnie wymawia spółgłoski miękkie; - prawidłowo zapisuje wyrazy z głoskami miękkimi.		1	

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
64	A. Jasiński: Byłem nauczycielem Krystiana Temat: <i>Talent to nie wszystko.</i>	- udziela szczegółowych informacji o młodzieńczym okresie życia K. Zimmermana; - opisuje dzień młodego pianisty oraz przedstawia opinie znawców muzyki o jego talencie; - przywołuje serdeczne wypowiedzi profesora Jasińskiego, odczytuje odpowiednie fragmenty tekstu; - w dowolnej formie przedstawia postać swojego ulubionego twórcy muzycznego i uzasadnia swoje upodobania.	- uświadamia sobie, że talent należy pielęgnować i rozwijać.	1	
65	A. Asnyk: Ulewa Temat: <i>Tatry w deszczu.</i>	- głośno i wyraźnie czyta i recytuje wiersz, starając się oddać jego nastrój; - wskazuje w wierszu obrazy ukazujące potęgę górskiego wiatru; - nazywa zastosowane przez poetę środki stylistyczne; - do słowa „wiatr” dopisuje wyrazy bliskoznaczne; - opisuje ilustrację do wiersza; - tworzy własne obrazy (wizje) królującego w mgłach świszczącego wiatru; - redaguje komunikat meteorologiczny ostrzegający turystów przed gwałtownym pogorszeniem się pogody.	- rozbudza i rozwija wrażliwość estetyczną i wyobraźnię; - dostrzega piękno, niezwykłość i potęgę przyrody.	1	Realizacja ścieżki <i>edukacja ekologiczna.</i>
66	J. Harasymowicz: W górach Temat: <i>W górach można siedzieć na lawce z księżycem.</i>	- rozważa myśli zawarte w przesłaniu wiersza; - określa stosunek osoby mówiącej do przyrody; - formułuje własne wnioski; - nazywa zastosowane przez poetę środki stylistyczne; - maluje (rysuje) ilustrację do wiersza.	- rozwija wrażliwość na piękno świata; - dostrzega współzależność człowieka i przyrody; - czerpie siłę i natchnienie z kontaktu z przyrodą.	1	Realizacja ścieżki <i>edukacja ekologiczna i prozdrowotna.</i>
67	PdKJ, s. 92-94, ów. 1-8; Temat: <i>A chusteczkę haftowaną Tobie podaruję. O akcencie wyrazowym i zdaniowym.</i>	- dzieli wyrazy na sylaby; - poprawnie akcentuje sylabę ze szczególnym uwzględnieniem form czasowników 1. i 2. osoby l. mn. cz. przeszłego i wyrazów zakończonych na <i>-yka</i> i <i>-ika</i> ; - wyróżnia wyrazy w zdaniu pod względem emocjonalnym i logicznym; umiejętnie podkreśla ważność treści za pomocą akcentu.		1	

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
68	Dlaczego stali się sławni: - Maria Skłodowska - Curie, Ludwik Pasteur - materiały zgromadzone przez uczniów; Temat: <i>Co zawdzięczamy Marii Skłodowskiej - Curie, a co - Ludwikowi Pasteurowi?</i>	- poszukuje i wykorzystuje na lekcji informacje z różnych źródeł na temat życia i osiągnięć M. Skłodowskiej -Curie i Ludwika Pasteura; - prezentuje na lekcji zdobyte wiadomości ; - uczy się mówić na temat; - uważnie słucha wypowiedzi kolegów; - wybiera najważniejsze wiadomości; -sporządza notatkę.	- rozwija dociekliwość poznawczą; - podziwia, szanuje wytrwałość, talent, pracę i mądrość ludzi nauki; - jest dumny z osiągnięć M. Skłodowskiej - Curie.	1	Realizacja ścieżki edukacyjnej czytelnictwa i medialna. Realizacja ścieżki edukacyjnej europejskiej.
69	T.A. Edison: - podręcznik; książki W. Dobrotowicz <i>Droga do sukcesu</i> i A. Mierzeckiej <i>I uczeni są ludźmi</i> - słownik języka polskiego. Temat: <i>Wybitny wynalazca Tomasz Alva Edison.</i>	- konkretyzuje znaczenie pojęć : odkrywca, wynalazca; - czyta tekst ze zrozumieniem; - nazywa cechy Edisona, hierarchizuje je; - uzasadnia swoje zdanie; wykonuje portret wynalazcy pt. <i>Jakim człowiekiem był Tomasz Alwa Edison?</i>	- uświadamia sobie znaczenie pracowitości, talentu, uporczywości dla osiągnięcia wielkich celów; - umie współdziałać w grupie.	1	
70		Test sprawdzający wiadomości i umiejętności z zakresu kształcenia literackiego i językowego.		1	
71	J. Parandowski: Fonograf - zdjęcia, informacje, książki przedstawiające sylwetki sławnych ludzi; Temat: <i>Wynalazki zmieniają nasze życie.</i>	- ustala elementy świata przedstawionego: czas, miejsce, bohaterowie, wydarzenia; - nazywa uczucia, stany emocjonalne bohaterów: babci, Dunka, mamy; - formułuje wniosek na temat znaczenia wynalazku (fonografu) dla ludzi; - wyjaśnia, w jaki sposób obecnie utrwalamy dźwięki; - przedstawia sylwetki sławnych ludzi; - układa zdania z określeniami: <i>pasja, pasja badawcza, pasja twórcza</i> itp.	-jest przekonany, że nauka, odkrycia i wynalazki powinny służyć człowiekowi.	1	

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
72	M. Piechal: Inwokacja do róż ; - wycieczka do ogrodu Temat: <i>Kwiaty, których płatki misternie rzeź- bi wiatr.</i>	- czyta wiersz z zaangażowaniem, głośno, wyraziście; - wskazuje zwroty adresowane do róż; - podaje wyraże- nia i zwroty związane z wyrazem „róż- ża” np. <i>pąsowy jak róża</i> ; - rozmawia z różą na temat jej barw i zapachów, zapisuje dialog; - pisze baśń lub opo- wiadanie o róży; - wyodrębnia wstęp, rozwinięcie, zakończenie; - pamięta o akapitach.	- rozwija wrażliwość estetyczną i emo- cjonalną; podziwia piękno róży.	1	
73	S.R. Dobrowolski: Być może lub H. Nowobielska: Polska ; - nagranie piosenki A. German Być może Temat: <i>Piosenka nad Wi- stą i piasek Mazow- sza.</i>	- czyta wiersz głośno, wyraziście, z uwzględnieniem zasad kultury żywe- go słowa; - wskazuje osobę mówią- cą w wierszu i określa jej stosunek do ojczyzny; - odnajduje cytaty doku- mentujące przesłanie poetyckie w wierszach; - wyciąga i uzasadnia wnioski; - uczy się wybranego wier- sza na pamięć.	- rozwija postawę patriotyczną i oby- watelską.	1	Realizacja ścieżki <i>wych- owanie do życia w społecz- stwie</i> - wych. patriotyczne i obywatelskie.
74	Ranking najciekaw- szych pomysłów wakacyjnych. Temat: <i>Wakacje moich marzeń.</i>	- przedstawia swoje pomysły: wymy- śla, fantazjuje, improwizuje; - argu- mentuje, przekonuje...; - dyskutuje (pamiętając o zasadach dyskusji). Propozycje tematów: <i>Wznieść się w powietrze; Dokonać odkryć; Zobaczyć jak najwięcej; Podziwiać świat; Ratujmy przyrodę!</i> itp.	- ujawnia swoje za- interesowania i ma- rzenia, angażuje się emocjonalnie, wy- zwalając wyobraź- nię i twórcze myśle- nie; - planuje odpo- czynek; - dba o bez- pieczeństwo.	1-2	Realizacja ścieżki <i>eduka- cja ekologicz- na</i> . Realizacja ścieżki <i>eduka- cja prozdrowotna</i> .

Razem: 16 godz.